प्रदेश राजपत्र

प्रदेश नं. ५, प्रदेश सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २) बुटवल, रूपन्देही, असार २६ गते, २०७५ साल (अतिरिक्ताङ्क ८

भाग १

प्रदेश सरकार

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको सूचना

नेपालको संविधानको धारा १७६ बमोजिम प्रदेश नं. ५ को प्रदेश सभाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

सम्वत् २०७५ सालको ऐन नं. दो. अ. ०३

<u>प्रदेश नं. ५, प्रदेश सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको ऐन</u>

प्रस्तावना : प्रदेश नं. ५, प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त कर र शुल्क लगाउने तथा राजश्व संकलन र राजश्व प्रशासन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था गर्न वान्छनीय भएकाले,

प्रदेश नं ५, प्रदेश सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस ऐनको नाम " प्रदेश नं.५, प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७५" रहेको छ।

(२) यो ऐन २०७५ साल साउन १ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. **घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्कः** (१) प्रदेशभित्र घरजग्गा रजिष्ट्रेशन गर्दा अनुसूची-१ बमोजिम घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सेवा शुल्क र रोक्का शुल्क लगाईने र असूल उपर गरिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको शुल्कको संकलन घरजग्गा रजिष्ट्रेशनका बखत सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्नेछ।

३. **सवारी साधन करः** (१) प्रदेशभित्र सवारी साधन दर्ता गर्दा अनुसूची-२ बमोजिम सवारी साधन कर लगाई असूल उपर गरिनेछ।

(२) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि टाँगा, रिक्सा, अटोरिक्सा र विद्युतीय रिक्सा (ई-रिक्सा) मा गाउँपालिका वा नगरपालिकाले सवारी साधन कर लगाई असुल उपर गर्नेछ।

४. **मनोरञ्जन करः** (१) प्रदेशभित्र सञ्चालित मनोरञ्जन सेवामा अनुसूची-३ बमोजिम मनोरञ्जन कर लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको करको प्रशासन सम्वन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्नेछ।

५. **<u>विज्ञापन कर:</u>** प्रदेशमा विज्ञापन सामाग्री राखे बापतको विज्ञापन कर सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले लगाई असूल उपर गर्नेछ।

६. **<u>कृषि आयमा कर:</u>** (१) प्रदेशभित्र अनुसूची-४ बमोजिम कृषि आयमा कर लगाई असूल उपर गरिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कर लगाउने कार्यविधि प्रदेश सरकारले तोकेबमोजिम हुनेछ ।

७. **<u>पर्यटन शुल्क</u>**: (१) प्रदेशभित्र अनुसूची-५ बमोजिम पर्यटन शुल्क लगाई असूल उपर गरिनेछ।

(२) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रदेश सरकारले अन्यथा व्यवस्था गरेको वाहेक गाउँपालिका वा नगरपालिकाभित्र रहेका उद्यान, पार्क, सङ्ग्रहालय तथा नेपाल सरकारले प्रवेश शुल्क उठाउन अनुमति दिएका प्राचिन स्मारक र पुरातात्विक सम्पदामा प्रवेश गरे बापत सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले पर्यटन शुल्क लगाई असूल उपर गर्नेछ।

८. **<u>प्राकृतिक स्रोत शुल्क</u>**: (१) प्रदेशभित्र अनुसूची-६ बमोजिम ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, माटो र दहत्तर बहत्तरको संकलनमा शुल्क लगाई असूल उपर गरिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको शुल्कको संकलन सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्नेछ।

९. **<u>सवारी साधन प्रवेश शुल्क:</u>** (१) प्रदेश भित्र सिमा नाकाबाट प्रवेश गर्ने भारतीय नम्बर प्लेटका सवारी साधनमा अनुसुची-७ बमोजिम प्रवेश शुल्क लगाइ असुल उपर गरिने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको शुल्कको संकलन सवारी साधन प्रवेश गर्ने नाका रहेको सम्वन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम संकलित शुल्कको ६० प्रतिशत रकम त्यस्तो कर संकलन गर्ने स्थानीय तहले आफ्नो संचित कोषमा जम्मा गरी बाँकी रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

१०. **दर घटाउन, बढाउन वा छुट दिन सकिने**: (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रदेश सरकारले आवश्यकता अनुसार यो ऐन र अन्य कानूनबमोजिम लगाइएका शुल्क र करको दर घटाउन, बढाउन वा त्यस्तो शुल्क र कर आंशिक वा पूर्ण रुपमा छुट दिन सक्नेछ। त्यस्तो दर घटाइएको, बढाइएको वा छुट दिइएको सूचना प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम करको दर घटाइएको, बढाइएको वा कुनै शुल्क र कर आंशिक वा पूर्ण रुपमा छुट दिइएको विवरण प्रत्येक वर्ष आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले प्रदेश सभामा पेश गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम दिइएको छुट सुविधाको कसैले दुरुपयोग गरेमा वा कुनै खास प्रयोजनको लागि छुट सुविधामा प्राप्त गरेको मालवस्तु अन्य प्रयोजनमा प्रयोग गरेमा त्यसरी छुट दिइएको शुल्क र कर रकम असूल उपर गरी सो रकम बराबर जरिवाना गर्नेछ।

११. **प्रक्रिया सरलीकरण वा बाधा अड्काउ फुकुवा गर्न सक्ने**: प्रचलित कर सम्बन्धी कानून तथा यस ऐनको कार्यान्वयनको क्रममा सार्वजनिक शान्ति र व्यवस्थामा गम्भिर खलल पुगेको वा सार्वजनिक आवागमनमा अवरोध

भएको वा विपद्को कारणले उल्लिखित कानूनले प्रदान गरेको कुनै सुविधा उपभोग गर्न नपाउने अवस्था सिर्जना भएमा, कुनै जटिलता देखिएमा वा उल्लिखित कानून तथा यस ऐनको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्काउ पर्न गएमा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार अवधि थप गर्न, प्रक्रिया सरलीकरण गर्न वा कार्यान्वयनमा देखिएको बाधा अड्काउ फुकुवा गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-१

(दफा २ सँग सम्बन्धित)

रजिष्ट्रेशन शुल्क, सेवा शुल्क र घरजग्गा रोक्का शुल्क

क. घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्कः

सि.न.	लिखतको प्रकार	रजिष्ट्रेशन शुल्कको दर अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक थैली अङ्कमा			
		म.न.पा. क्षेत्रको शुल्क	उ.म.न.पा. क्षेत्रको शुल्क	न.पा. क्षेत्रको शुल्क	गा.पा. क्षेत्रको शुल्क
१.	राजिनामा, सट्टापट्टा र सगोलनामाको लिखत				
	(क) राजिनामा, सट्टापट्टा, र सगोलनामाको लिखतको थैली अंकमा	५ %	४.५%	४%	२%
	(ख) सामुहिक आवास योजना अन्तर्गत निर्मित भवन आवास इकाईको लिखतको थैली अंकमा	४ %	३%	२%	१%
	(ग) सामुहिक आवास योजना अन्तर्गत निर्मित भवन सहितको घरजग्गाको लिखतको थैली अङ्कमा	५ %	४.५%	४%	२%
२.	छोडपत्र दर्ताफारी (संयुक्त दर्तावाला वीचको) लिखितको थैली अङ्कमा	२.५	२%	२%	१%
३.	हालैदेखिको वकसपत्रको लिखत हालैदेखिको वकसपत्रको लिखतको थैली अंकमा (क) बाजे, बज्यै, आमा, बावु, पति, पत्नी, दाजु, भाउजु, भाइ, भाईवुहारी दिदी, बहिनी, छोरा, छोराबुहारी, छोरी, छोरीज्वाईं, सासु-ससुरा, जेठाजु, जेठानी, देवर, देउरानी, भतिजा, भतिजी, नाति, नातिनी, नातिनीवुहारी, काका, काकी, मामा माइज्यू, भाञ्जा भाञ्जी ठूलो-बुवा, ठूली आमा (वावु तर्फका) आमाजु, नन्द, सौता-सौता र एकै दाजु भाईको छोरा, छोरी, फूपू र भदा भदै बीच ।				
	(अ) रु.१ लाखसम्मको थैली अङ्कमा	१.५%	१%	१%	०.५%
	(आ) रु.१ लाखभन्दा माथि जतिसुकै	२.५%	२%	२%	१%

	थैली अङ्कमा (ख) अन्य वकसपत्र र दानपत्रको थैली अङ्कमा स्पष्टीकरणः सरकारी विश्व विद्यालय, सरकारी क्याम्पस/कलेज, सामुदायिक विद्यालय, सामुदायिक अस्पताल, नेपाल सरकारका कार्यालय, प्रदेश तथा स्थानीय तह तथा नेपाल सरकारको नाममा प्राप्त हुने दानपत्रको लिखतमा कुनै शुल्क लाग्ने छैन ।	१५%	१५%	१५%	१०%
४.	अंशवण्डा तथा अंश भपाईको लिखत अंशवण्डा तथा अंश भपाईको लिखतमा (क) रु.३० लाखसम्मको थैली अङ्कमा (ख) रु.३० लाख भन्दा वढी रु. २ करोडसम्मको थैली अङ्कमा (ग) रु. २ करोड भन्दा माथिको थैली अङ्कमा	०.२१% ०.३% ०.५%	०.२% ०.३% ०.५%	०.२% ०.३% ०.५%	०.२% ०.३% ०.५%
५.	मानो छुट्टिएको र मानो जोडिएको लिखत (क) मानो छुट्टिएको प्रति लिखत (ख) मानो जोडिएको प्रति लिखत	रु.१२,०००।- रु.१५,०००।-	रु.११,०००।- रु.१२,०००।-	रु.१०,०००।- रु.१०,०००।-	रु.५,०००।- रु.५,०००।-
६.	शेषपछिको वकसपत्रको लिखत शेषपछिको वकसपत्र / अष्टलोहको प्रतिलिखत (क) तीन पुस्ताभित्रको (ख) तीन पुस्ताबाहिरको	रु.७,०००।- रु.१२,०००।-	रु.६,०००।- रु.११,०००।-	रु.५,०००।- रु.१०,०००।-	रु.२,०००।- रु.४,०००।-
७.	बन्धकीको लिखत दृष्टिबन्धकी, भोगबन्धकी, र लखबन्धकीको लिखतको थैली अंकमा	१ %	१ %	१ %	१ %
८.	धर्मपुत्र, धर्मपुत्रिको लिखत धर्मपुत्र, धर्मपुत्रिको प्रति लिखतमा (क) तीनपुस्ता भित्रको नातामा (ख) तीनपुस्ता वाहिरको नातामा	रु.१,०००।- रु.७,०००।-	रु.१,०००।- रु.६,०००।-	रु.१,०००।- रु.५,०००।-	रु.१,०००।- रु.४,०००।
९.	अधिकारनामा, मञ्जुरीनामा र अख्तियारनामाको लिखत अधिकारनामा, मंजुरीनामा र अख्तियारनामाको लिखत	रु.२,०००।-	रु.२,०००।-	रु.२,०००।-	रु.२,०००।-
	कपाली तमसुक र करारनामाको लिखत दाखील खारेज नहुने कपाली तमसुक र	१ %	१ %	१ %	१ %

१०.	करारनामाको प्रति लिखत				
११.	सि.नं. ४ को अंशवण्डा तथा अंश भपाईको लिखत घर जग्गा भएको कुनै गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा पारित गर्न सकिनेछ र सो बाहेकका अन्य सि.नं. १ देखि ८ सम्मका घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क लाग्ने लिखतहरू अर्को गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा पारित गर्न सकिने छैन ।				

<u>ख. सेवा शुल्कः</u>

सि. नं.	विवरण	सेवा शुल्कको दर अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक थैली अङ्कमा			
		म.न.पा. क्षेत्रको शुल्क	उ.म.न.पा. क्षेत्रको शुल्क	न.पा. क्षेत्रको शुल्क	गा.पा. क्षेत्रको शुल्क
१.	<u>लिखत रजिष्ट्रेशनको लागि डोर माग गर्ने निवेदनमा डोर शुल्क</u> लिखत रजिष्ट्रेशनको लागि डोर माग गर्ने निवेदनमा डोर शुल्कः (क) तराई क्षेत्रमा (ख) अन्य क्षेत्रमा	 रु.१५,०००।- रु.१५,०००।-	 रु.१०,०००।- रु.७,०००।-	 रु.७,०००।- रु.५,०००।-	 रु.३,०००।- रु.२,०००।-
२.	<u>वित्तीय धितो</u> नेपाल राष्ट्र बैंकबाट वित्तीय कारोवार गर्न स्वीकृति प्राप्त बैंक, वित्तीय तथा सहकारी संस्थाबाट दिने कर्जाको धितोबन्धक वा दृष्टिबन्धक लिखतमा (क) रु. १,००,०००।- सम्मको लिखतको थैली अङ्कमा (ख) रु. १,००,०००।- भन्दा बढी रु. ५,००,०००।- सम्मको थैली अङ्कमा (ग) रु. ५,००,०००।- भन्दा बढी रु.१०,००,०००।- सम्मको थैली अङ्कमा (घ) रु.१०,००,०००।- भन्दा बढी रु.२०,००,०००।- सम्मको थैली अङ्कमा	 रु.१,०००।- रु.१,५००।- रु.२,५००।- रु.३,०००।-	 रु.१,०००।- रु.१,५००।- रु.२,५००।- रु.३,०००।-	 रु.१,०००।- रु.१,५००।- रु.२,५००।- रु.३,०००।-	 रु.१,०००।- रु.१,५००।- रु.२,५००।- रु.३,०००।-

	(ङ) रु.२०,००,०००।- भन्दा बढी रु.५०,००,०००।- सम्मको थैली अङ्कमा	रु.५,०००।-	रु.५,०००।-	रु.५,०००।-	रु.५,०००।-
	(च) रु. ५०,००,०००।- भन्दा बढी रु. १,००,००,०००।- सम्मको थैलीअङ्कमा	रु.२०,०००।-	रु.२०,०००।-	रु.२०,०००।-	रु.२०,०००।-
	(छ) रु १,००,००,०००।- भन्दा बढी रु.२,००,००,०००।- सम्मको थैली अङ्कमा	रु.३०,०००।-	रु.३०,०००।-	रु.३०,०००।-	रु.३०,०००।-
	(ज) रु २,००,००,०००।- भन्दा बढी रु.५,००,००,०००।- सम्मको थैलीमा अङ्कमा	रु.६५,०००।-	रु.६५,०००।-	रु.६५,०००।-	रु.६५,०००।-
	(झ) रु.५,००,००,००० भन्दा वढी जतिसुकै थैली अङ्कमा	रु.१,००,०००।-	रु.१,००,०००।-	रु.१,००,०००।-	रु.१,००,०००।-
३.	लीज सरकारी जग्गा लिजमा उपलव्ध गराउने	सरकारी जग्गा दर्ता तथा लिजमा उपलव्ध गराउन प्रदेश सरकारले नीति बनाई शुल्क तोक्न सकिनेछ ।			
४.	जग्गाधनि दर्ता श्रेस्ताको प्रतिलिपिको लागि (टिकट बाहेक) प्रति पुर्जा (ख) तराई क्षेत्र (ग) अन्य क्षेत्र नोटः जुनसुकै प्रयोजनको लागि प्रतिलिपि लिँदा समेत लागु हुनेछ	 रु.१,०००।- रु.१,०००।-	 रु.७००।- रु.५००।-	 रु.५००।- रु.३००।-	 रु.२००।- रु.१००।-
५.	दाखिल खारेज शुल्क (क) करार अनुसार लिखत पारित गर्न ठहऱ्याएको फैसला वा मिलापत्र अनुसारको दाखिल खारेज गर्दा	५%	४.५%	४%	२%
	(ख) अन्य मिलापत्र (अंश र अपुताली बाहेक) को दाखिल खारिज गर्दा	३%	२.५%	२%	१%
	(ग) बैंक वित्तिय संस्था वा सहकारी संस्थाबाट कर्जा प्रवाह गर्दा लिएको धितो	५%	४.५%	४%	२%

	लिलाम गर्दा व्यक्तिले सकार गरी बैंक तथा वित्तीय संस्थाको पत्रानुसार व्यक्तिको नाउमा दा.खा. गर्दाको थैली अङ्कमा				
	(घ) बैंक वित्तीय संघ वा सहकारीसंस्थाबाट कर्जा प्रवाह गर्दा लिएको धितो लिलाम गर्दा व्यक्तिले सकार नगरी ऋणीकै नामबाट वैक वित्तीय संस्था वा सहकारी संस्थाले आफ्नो नाँउमा दाखिल खारेज गर्दा प्रति मिसिल	रू.७,०००।-	रू.६,०००।-	रू.५,०००।-	रू.२,०००।-
	(ङ) बैंक, वित्तीय संस्था वां सहकारी संस्थाले कर्जा प्रवाह गर्दा लिएको धितो लिलाममा बैंक वा संस्था आफैले सकार गरेपछि सम्बन्धित ऋणीलाई नै फिर्ता गर्दा पारित गर्ने लिखतको थैली अङ्कमा	२.५%	२%	२%	१%
	(१) भूमिसुधार कार्यालयबाट जग्गा वाडफाड भई दा.खा. हुन आँउदा प्रति मिसिल	रू.५००।-	रू.४००।-	रू.३००।-	रू.२००।-
	(२) अदालत वा न्यायिक निकायको फैसलाबमोजिम लिलाम वढावढ गरी दाखिल खारेज गर्दा प्रति मिसिल	रू.५,०००।-	रू.३,०००।-	रू.१,०००।-	रू.५००।-
	(च) शेषपछिको वकसपत्रको दाखिल खारेज (क) तीनपुस्ता भित्रको भए (ख) तीनपुस्ता बाहिरको भए (थैली अंक) मा	सवै क्षेत्रका लागि अंशवण्डा सरह सवै क्षेत्रका लागि राजिनामा सरह			

६.	नामसारी	नामसारी (क) तीन पुस्ता भित्रको नामसारी गर्दा	रु.१,५००।-	रु.१,२००।-	रु.१,०००।-	रु.५००।-
		(ख) तीन पुस्ताभन्दा बाहिरको नामसारी गर्दा	रु.३,५००।-	रु.३,०००।-	रु.३,०००।-	रु.१,५००।-
७.	हाल साविक	पुनः नापजाँच पछिको श्रेस्ता हाल साविक तथा अद्यावधिक गर्दा प्रति मिसिल	रु.४००।-	रु.३००।-	रु.२००।-	रु.१००।-
८.	घर कायम	श्रेस्ता पूर्जामा घर जनाउने प्रति निवेदनमा	रु.२,५००।-	रु.२,०००।-	रु.२,०००।-	रु.५००।-
९.	संशोधन शुल्क	मालपोत ऐन, २०३४ को दफा ७ (३) अनुसारको विवरणमा संशोधन गर्नु पर्दा प्रति मिसिल	रु.३००।-	रु.२००।-	रु.१००।-	रु.५०।-
१०.	रोक्का शुल्कः	(क) लिखत रजिष्ट्रेशन भएकोमा (थैली अङ्क जतिसुकै भएपनि)	नलाग्ने	नलाग्ने	नलाग्ने	नलाग्ने
		(ख) लिखत रजिष्ट्रेशन नहुनेमा (अ) रु.१००,०००। सम्मको ऋण अङ्कमा	रु. ५००।-	रु.४००।-	रु.३००।-	रु.२००।-
		(आ) रु. १,०००००। भन्दा वढी रु.५,००,०००। सम्म	रु.८००।-	रु.७००।-	रु.५००।-	रु.३००।-
		(इ) रु. ५ लाख भन्दा बढी	रु.१,०००।-	रु.८००।-	रु.७००।-	रु.५००।-

		जतिसुकै ऋण अंकमा (ई) ऋण अङ्क नखुलेकोमा	रु.५,०००।-	रु.४,०००।-	रु.३,०००।-	रु.२,०००।-

ग. विविधः

१	जलविद्युत उद्योग, चिया खेती, कफी खेती, कपास खेती, पुष्प व्यवसाय, तरकारी खेती, पशुपंक्षीपालन, अलैंची खेती, जडिबुटी खेती एवं फलफूल उद्योगको नाममा खरीद गर्ने जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन शुल्कमा पचहत्तर प्रतिशत छुट हुनेछ । तर त्यस्तो जग्गाको प्रयोग उद्देश्य विपरित भएको पाइएमा सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले छुट भएको रजिष्ट्रेशन शुल्क असुल गरी सोही रकम बराबर जरिवाना गर्नु पर्नेछ ।
२	धर्मपुत्र, अधिकार नामा र शेखपछिको वकसपत्र लिखत वाहेक अन्य सवै प्रकारको लिखतमा थैली अङ्क अनिवार्य रुपमा खुलाउनु पर्नेछ ।
३	सामुहिक खेती योजना अन्तर्गत कृषि उत्पादन बढाउने उद्देश्यले व्यक्तिहरू मिली जग्गाको चक्ला मिलाई खेती गर्ने उद्योग खोली त्यस्तो उद्योगको नाममा लिखत पारित भएमा सो मा लाग्ने रजिष्ट्रेशन शुल्कमा पचहत्तर प्रतिशत छुट हुनेछ । तर त्यस्तो जग्गाको प्रयोग उद्देश्य विपरित भएको पाईएमा गाउँपालिका वा नगरपालिकाले छुट भएको रजिष्ट्रेशन शुल्क असुल गरी सोही रकम बराबर जरिवाना गर्नु पर्नेछ ।
४	प्रदेशभित्र सूर्ती, गुड्खा,पानपराग र मदिराजन्य उद्योग बाहेकका उत्पादनमूलक उद्योगले उद्योग स्थापना तथा सञ्चालन गर्न उद्योगको नाममा

	खरीद गर्ने जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन शुल्कमा पचहत्तर प्रतिशत छुट हुनेछ । तर त्यस्तो जग्गाको प्रयोग उद्देश्य विपरित भएको पाईएमा सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वा महानगरपालिका वा उपमहानगरपालिकाले छुट भएको रजिष्ट्रेशन शुल्क असुल गरी सोही रकम बराबर जरिवाना गर्नु पर्नेछ ।
५	(क) प्रदेशभित्र कृषि ऋण, बीमा संस्थान, बीमा समितिबाट स्वीकृति प्राप्त बीमा कम्पनी, विश्वविद्यालय, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले आफ्ना बहालवाला कर्मचारीहरूलाई सेवा सर्तबमोजिम दिने ऋण सुविधाको धितो बन्धक लिखत पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन शुल्क छुट हुनेछ । तर सेवा शुल्क रु. १०००।– लाग्नेछ ।
	(ख) प्रदेशभित्र कर्मचारी सञ्चयकोष तथा नागरिक लगानी कोषले नियमित बचत जम्मा गर्ने आफ्ना सञ्चयकर्ताहरूलाई ऋण सुविधा उपलव्ध गराउँदा लिने धितोको धितो बन्धक लिखत पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन शुल्क छुट हुनेछ । तर सेवा शुल्क रु. ५००।–लाग्नेछ ।
६	(क) सहकारी ऐन, २०७४ वमोजिम दर्ता भै संचालनमा रहेका सहकारी संस्थाहरूले आफ्ना शेयर सदस्यहरु विच ऋण लगानी/प्रवाह गर्दा तीस लाख रुपैयाँ सम्मको थैली अंकमा रोक्का शुल्क वाहेक सेवा शुल्क छुट हुनेछ । सो भन्दा माथिको थैली अंकमा खण्ड ख. सेवा शुल्क महलको सि.नं. २ वमोजिमको सेवा शुल्क लाग्ने छ ।
	(ख) प्रदेशभित्र बैंकिङ्ग तथा वित्तिय व्यवसाय र विमा व्यवासाय गर्ने एकै प्रकृतिका निकायहरू एक आपसमा गाभिन चाहेमा गाभिने संस्थाहरूले

	सो प्रयोजनका लागि घरजग्गाको एकत्रित गर्दा संशोधन शुल्क वाहेक अन्य शुल्क लाग्ने छैन ।
७	जनआन्दोलन पहिलो, दोश्रो र मधेश आन्दोलमा सहादत प्राप्त गरेका शहिदका आश्रित पति, पत्नि, छोरा र छोरी तथा माता–पिताको नाममा स्वमित्व प्राप्त हुने गरी पारीत हुने लिखतमा यस ऐन बमोजिम लाग्ने सबै प्रकारको शुल्क पूर्ण रूपमा छुट हुनेछ ।
८	पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित एंव पिछडिएका जाती भनी स्थानीय निकायवाट प्रमाणित भएको सिफारिस वा अधिकारीक प्रमाणको आधारमा तिनीहरूको नाममा स्वामित्व प्राप्त हुँदा यस ऐन वमोजिम असुल गरिने घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्कमा पचास प्रतिशत छुट हुनेछ ।
९	(क) महिला, सत्तरी वर्ष भन्दा बढी उमेरका ज्येष्ठ नागरिक र नावालकको नाममा जुनसुकै प्रकारबाट स्वामित्व प्राप्त हुने गरि पारित हुने लिखतमा यस ऐन बमोजिम लगाइएको रजिष्ट्रेशन शुल्कमा पच्चीस प्रतिशत छुट हुनेछ । तर एकल महिलाको हकमा भने पैतिस प्रतिशत छुट हुनेछ ।
	(ख) हाल पति वा पत्नीको नाममा कायम रहेको घर जग्गाको स्वामित्व परिवर्तन गरी पति–पत्नी दुवैको संयुक्त स्वामित्वको रुपमा लिखत गर्न चाहेमा सो संगोलनामाको लिखतमा रु.१००।– मात्र रजिष्ट्रेशन शुल्क लाग्नेछ ।
	(ग) ३०० जना भन्दा बढी व्यक्तिलाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिने उत्पादनमूलक उद्योग स्थापना गर्न वा विस्तार गर्नका लागि जग्गा खरीद गर्दा लाग्ने

	रजिष्ट्रेशन शुल्कको लिखतमा पचहत्तर प्रतिशत छुट दिइनेछ । तर त्यस्तो जग्गाको प्रयोग उद्देश्य विपरित भएको पाइएमा सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वा महानगरपालिका वा उपमहानगरपालिकाले छुट भएको रजिष्ट्रेशन शुल्क असुल गरी सोही रकम बराबर जरिवाना गर्नु पर्नेछ ।
१०	भूमिहिन मुक्त कमैया र मूक्त हलिया परिवारले सहुलियत ऋण र अनुदान प्राप्त गरी खरीद गरेको जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन शुल्क, सेवा शुल्क र रोक्का शुल्क पूर्ण रूपमा छुट हुनेछ ।
११	बैक, वित्तिय एवं सहकारी संघ वा संस्था र अदालतबाट भई आएको मिलापत्र अनुसार दाखिल खारेज गर्नुपर्दा सेवा शुल्क असुल गर्ने प्रयोजनको लागि सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वा महानगरपालिका वा उपमहानगरपालिकाले रजिष्ट्रेशन प्रयोजनको लागि तोकेको न्यूनतम मूल्य र मिलापत्र वा बैक, वित्तिय एवं सहकारी संघ संस्थाको पत्रमा उल्लेख भएको मूल्य मध्ये जुन बढी हुन्छ सोहीलाई कायम गर्नुपर्नेछ ।
१२	धार्मिक तथा सामाजिक हितका निमित्त स्थापित नेपालमा दर्ता भएका संघ संस्था वा निकायले आफ्नो नाउमा निशुल्क रुपमा प्राप्त गर्ने जग्गाको लिखत पारित गर्दा पचास प्रतिशत रजिष्ट्रेशन शुल्क छुट दिन सक्नेछ ।
१३	प्रदेशभित्र यो ऐन लागू हुँदाका वखत नेपाल सरकारवाट घोषणा भएका वा यस पछि घाोषणा हुने नगरपालिकाको हकमा त्यस्ता नगरपालिकाको नाम र क्षेत्र निर्धारण गरी नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरेको मिति देखि यस अनुसूची वमोजिमको घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क र

	सेवा शुल्क लाग्नेछ ।
१४	सहकारी ऐन, २०७४ अन्तर्गत दर्ता भएका सहकारी संस्थाहरूले संस्थाको प्रयोजनको लागि मात्र पहाडी क्षेत्रमा २ रोपनी , तराइ र भित्री मधेशमा ३ कठ्ठासम्म जग्गा र भवन खरीद गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन शुल्क सहकारी विभागको सिफारिसमा लाग्ने रजिष्ट्रेशन शुल्क पूर्ण रुपमा छुट हुनेछ, तर त्यस्ता सहकारी संस्थाले रजिष्ट्रेशन शुल्क छुट सुविधामा खरीद गरेको जग्गा तथा भवन संस्था गाभिएको वा विघटन भएको अवस्थामा वाहेक विक्रि गरेमा पहिले छुट दिएको रजिष्ट्रेशन शुल्क असूल उपर गरिनेछ ।
१५	विविधको क्रमसंख्या ७, ८, ९ र १० बमोजिम छुट दिंदा एकै व्यक्तिलाई एकभन्दा बढी आधारमा छुट पाउने भएमा सवैभन्दा बढी कुनै एकमात्र छुट दिइने छ ।
१६	एउटै कारोवारबाट ५० लाख रुपैयाँ वा सोभन्दा माथिको घर वा जग्गा खरीद विक्री गर्दा क्रेताले बैंकबाट भुक्तानीको लागि योग्य (गुड फर पेमेन्ट) भनी छाप लागेको चेकको फोटोकपी पेश गरेपछि वा विक्रेताका नाममा बैंकमा रहेको खातामा रकम जम्मा गरेको बैंक भौचरको फोटोकपी पेश गरेपछि मात्र सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले लिखत पारित गर्नेछ ।
१७	पति पत्नीको संयुक्त नाममा पारित हुने लिखतमा महिला सरह रजिष्ट्रेशन शुल्क छुट दिइनेछ ।
१८	तीनपुस्ता भित्र छोरी वा नातिनीहरूमा संयुक्त नामसारी भई दर्ताफारी गर्दा

	क्रमसंख्या २ मा उल्लिखित छोडपत्रको दररेटको आधा शुल्क लाग्नेछ ।
१९	नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तह अन्तर्गत कुनै एक निकायको नाममा रहेको जग्गा नेपाल सरकारको अर्को कुनै निकायको नाममा रजिष्ट्रेशन वा दाखिल खारेज गर्नु पर्दा रजिष्ट्रेशन शुल्क तथा सेवा शुल्क लाग्ने छैन ।
२०	कुनै व्यक्तिको स्वामित्वमा रहेको जग्गा नेपाल सरकारको कुनै निकायलाइ निःशुल्क रूपमा प्राप्त भएमा वा नेपाल सरकारको वा कुनै पनि निकायले खरीद गरि लिएमा सो मा रजिष्ट्रेशन शुल्क तथा सेवा शुल्क लाग्ने छैन ।
२१	वैदेशिक रोजगारीवाट बैंकिङ्ग प्रणाली मार्फत रेमिटयान्स प्राप्त भएको बैंकको प्रमाणित कागजातको आधारमा त्यस्तो रेमिटयान्सवाट खरीद हुने जग्गाको लिखतमा पच्चीस प्रतिशत रजिष्ट्रेशन शुल्क छुट दिइनेछ ।

अनुसूची-२

(दफा ३ सँग सम्बन्धित)

सवारी साधन कर

सवारी साधन कर	
१. निजी सवारी साधनमा देहाय बमोजिम सवारी साधन कर लाग्नेछः–	
सवारीको किसिम	
(क) कार, जिप, भ्यान, माइक्रो बस	वार्षिक कर दर
(अ) १००० सी.सी। सम्म	रु.१९,०००।–
(आ) १००१ देखि १५०० सी.सी। सम्म	रु.२१,०००।–
(इ) १५०१ सी.सी. देखि २००० सी.सी. सम्म	रु.२३,०००।–
(ई) २००१ सी.सी. देखि २५०० सी.सी. सम्म	रु.३२,०००।–
(उ) २५०१ सी.सी. देखि २९०० सी.सी. सम्म	रु.३७,०००।–
(ऊ) २९०१ सी.सी. देखि माथि सबै	रु.५३,०००।–
(ख) डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ट्रिपर, क्रेन जस्ता मेशिनरी उपकरण र मिनीटिपर	
(अ) डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ट्रिपर, क्रेन जस्ता मेशिनरी उपकरण	रु.३५,०००।–
(आ) मिनीटिपर	रु.२५,०००।–
(ग) अटो रिक्सा, थ्री ह्वीलर, टेम्पो, ट्रेक्टर र पावर टिलर	
(अ) अटो रिक्सा, थ्री ह्वीलर र टेम्पो	रु.५,०००।–
(आ) ट्रेक्टर	रु.४,०००।–
(ई) पावर टिलर	रु.३,०००।–
(घ) मिनिट्रक / मिनिबस	रु.२२,०००।–

(ङ) ट्रक / बस	रु.३०,०००।–
(च) मोटर साइकल	
(अ) १२५ सी.सी. सम्मको	रु.२,५००।–
(आ) १२६ देखि २५० सी.सी. सम्म	रु.४,०००।–
(इ) २५१ देखि ४०० सी.सी. सम्म	रु.८,०००।–
(ई) ४०१ सी.सी. र सो देखि माथि	रु.१५,०००।–
२. भाडामा दर्ता भएका सवारी साधनमा देहाय बमोजिम सवारी साधन कर लाग्नेछः–	
सवारीको किसिम	
(क) कार, जिप, भ्यान, माइक्रो बस	वार्षिक कर दर
(अ) १३०० सी.सी.सम्म	रु.८,०००।–
(आ) १३०१ सी.सी. देखि २००० सी.सी. सम्म	रु. ९,०००।–
(इ) २००१ सी.सी.देखि २९०० सी.सी.सम्म	रु.११,०००।–
(ई) २९०१ सी. सी. देखि ४००० सी.सी. सम्म	रु.१३,०००।–
(उ) ४००१ सी.सी. र सोभन्दा माथि सबै	रु.१५,०००।–
(ख) डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ट्रिपर, क्रेन जस्ता मेशिनरी उपकरण	रु.१७,०००।–
(ग) अटो रिक्सा, थ्री ह्वीलर र टेम्पो	रु.४,०००।–
(घ) ट्रेक्टर	रु.२,५००।–
(ङ) पावर टिलर	रु.२,०००।–
(च) मिनीट्रक, मिनीबस	रु.१२,०००।–
(छ) मिनी ट्रिपर	रु.१४,०००।–
(ज) ट्रक, बस	रु.१६,०००।–

३	नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको नाउँमा दर्ता भएका सवारी साधनहरूलाई भाडामा दर्ता भएका सवारी साधनमा लाग्ने सरह कर लाग्नेछ ।
४	बिद्युतीय माध्यमद्वारा सञ्चालित सवारी साधनमा सवारी साधन कर लाग्ने छैन । पेट्रोलियम पदार्थ बाहेक अन्य इन्धनद्वारा सञ्चालन हुने सवारी साधनमा माथि उल्लेखित क्रम संख्या १ र २ बमोजिम लाग्ने सवारी साधन करमा बीस प्रतिशत छुट हुनेछ ।
५	सुरु पैठारी मितिले एक वर्षभन्दा कम अवधि भएमा दामासाहीले सवारी साधन कर कट्टा गरिनेछ । तर व्यापार मौज्दातमा रहेका सवारी साधनमा यस्तो कर लाग्ने छैन ।
६	सवारी साधन बिग्रेको वा अन्य कुनै कारणबाट सो सवारी साधन चलाउन नपाएको भनी प्रदेश सरकारले ठहऱ्याएको कुनै व्यक्ति वा संस्थाको नाममा दर्ता भएको सवारी साधनलाई सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।
७	उत्पादनका मितिले पन्ध्र वर्षभन्दा पुराना सवारी साधनहरूलाई लाग्ने सवारी साधन करमा चौध वर्षभन्दा बढीको प्रत्येक वर्षका लागि पाँच प्रतिशतका दरले थप गरी सवारी साधन कर लाग्नेछ । तर यस्तो थप गरिएको रकम सवारी साधनको लागि तोकिएको कर रकमभन्दा बढी हुने छैन ।
८	भाडाका बस, मिनीबस तथा माइक्रोबसका सवारी साधनले विद्यार्थीलाई सहुलियतको रूपमा भाडामा छुट दिएबापत त्यस्ता सवारी साधनका धनीले तिर्नु पर्ने सवारी साधन करमा साठी प्रतिशत छुट पाउनेछन् ।
९	जुनसुकै सवारी साधनका धनीले चाहेमा लाग्ने सवारी साधन कर प्रचलित दरका आधारमा एकमुष्ठ रुपमा पाँच वर्षसम्मका लागि एकैपटक भुक्तानी

	गरी नवीकरण गराउन सक्नेछन् । यसरी अग्रिम रूपमा पाँच बर्षको सवारी साधन कर एकमुष्ट बुझाई नवीकरण गराएमा लाग्ने सवारी साधन करमा दस प्रतिशत छुट हुनेछ ।
१०	सार्वजनिक संग्रहालयमा प्रदर्शनीका लागि राखिएका बीस वर्षभन्दा पुराना सवारी साधनलाई वार्षिक तिर्नुपर्ने सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।
११	माथि उल्लिखित क्रम संख्या १ र २ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि दमकल, एम्बुलेन्स तथा शव वाहनलाई सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।
१३	बीस लाख रुपैयाँ भन्दा बढीको सवारी साधन खरिद गर्दा सम्बन्धित सवारी साधन क्रेताले एकाउन्ट पेयी चेकबाट मात्र बिक्रेतालाई रकम भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।
१४	यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अपाङ्गता भएका व्यक्तिले प्रयोग गर्न मिल्ने गरी बनाइएका १५० सी.सी. सम्मका स्कूटरमा सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।
१५	नेपालमा हाल सञ्चालनमा रहेका पुराना ट्रकलाई नेपालमा नै बन्द कन्टेनरको रूपमा रूपान्तरण गर्न निवेदन दिने सवारी साधनका धनीलाई निजले बुझाउनु पर्ने सवारी साधन कर वापत पचास हजार रुपैयाँ वा चार वर्षको सवारी साधन कर वापत हुन आउने रकममध्ये जुन घटी हुन्छ सो बराबरको रकम छुट दिइनेछ । तर यस्तो छुट सुविधा दश वर्ष भन्दा पुराना ट्रकहरूलाई दिइने छैन ।
१६	सार्वजनिक यातायातका रूपमा सञ्चालन गर्ने गरी दर्ता भएका प्रा.लि. कम्पनीहरूले संचालन गर्ने सार्वजनिक बसहरूले तिर्ने सवारी साधन करमा पच्चीस प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

१७	ढुवानी कार्य संचालन गर्ने गरी दर्ता भएका प्रा.लि. कम्पनीहरूले सञ्चालन गर्ने १० टन भन्दा माथिका बन्द कन्टेनर र ठूला ट्रकहरूले तिर्ने सवारी साधन करमा पच्चीस प्रतिशत छुट दिइनेछ ।
१८	नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले जफत गरी लिलाम बिक्री गरेको सवारी साधनमा सो मिति भन्दा अगाडिको अवधिको यस्तो कर लाग्ने छैन ।

अनुसूची-३

(दफा ४ सँग सम्बन्धित)

मनोरञ्जन कर

१. चलचित्र, नाटकघर, भिडियोघर र थिएटरमा टिकट मूल्यको ५ प्रतिशत मनोरञ्जन कर लाग्ने

२. सर्कस, खेल, मेला, जादु, चटके र विभिन्न प्रदर्शनीमा टिकटको व्यवस्था भएकोमा टिकट मूल्यको ५ प्रतिशत र टिकटको व्यवस्था नभएकोमा देहायबमोजिमको दरमा मनोरञ्जन कर लाग्नेछ ।

३. ३० दिन भन्दा माथिको सर्कस, खेल, मेला, जादु, चटके र विभिन्न प्रदर्शनीमा टिकटको व्यवस्था अनिवार्य गर्नुपर्नेछ ।

सि. नं.	मनोरञ्जन सेवा	कार्यक्रम	जिल्लाको वर्ग अनुसार करको दर		
			क वर्ग	ख वर्ग	ग वर्ग
१.	सर्कस, खेल, मेला, जादु, चटके	१ दिनको	रु.१०,०००।-	रु.५,०००।-	रु.२,५००।-
		७ दिनसम्म	रु.५०,०००।-	रु.२५,०००।-	रु.१२,०००।-
		८ देखि १५ दिनसम्म।	रु.१,००,०००।-	रु.५०,०००।-	रु.२५,०००।-
		१६ देखि ३० दिन सम्म ।	रु.१,५०,०००।-	रु.७५,०००।-	रु.३७,०००।-

द्रष्टव्य : यस दफाको प्रयोजनको लागि जिल्लाहरुको विवरण देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क वर्गमा पर्ने जिल्लाहरु : नवलपरासी (वर्दघाट सुस्ता पश्चिम), रुपन्देही, कपिलवस्तु, दाङ्ग, बाँके र बर्दिया

ख वर्गमा पर्ने जिल्लाहरु : पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखाँची र प्यूठान

ग वर्गमा पर्ने जिल्लाहरु : रोल्पा र रुकुम (पुर्व)

अनुसूची-४

(ऐनको दफा ६ सँग सम्बन्धित)

कृषि आयमा कर

सि.नं.	आयको वर्गिकरण	करको दर
(क)	घोषित आय रु.४,००,०००।- सम्म	छुट
(ख)	घोषित आय रु.४,००,०००।-रु.१०,००,०००।- सम्म	५%
(ग)	घोषित आय रु.१०,००,०००।- रु.२०,००,०००।-सम्म	१०%
(घ)	घोषित आय रु.२०,००,०००।- भन्दा माथि ।	१५%

अनुसूची-५

(ऐनको दफा ७ सँग सम्बन्धित)

पर्यटन शुल्क

१. प्रदेश भित्रका आफ्नो स्वामित्वमा रहेका पर्यटकीय स्थलहरुको प्रवेश शुल्कमा टिकट मूल्यको ५ प्रतिशतका दरले पर्यटन शुल्क लगाई असुल उपर गरिनेछ ।

अनुसूची-६

(ऐनको दफा ८ सँग सम्बन्धित)

प्राकृतिक श्रोत शुल्क

सि.नं.	विवरण	इकाई	दर	
			तराईका जिल्लाहरु	पहाडका जिल्लाहरु
१.	ढुंगा, गिट्टी, बालुवा	प्रति क्यूव फिट	रु.६।-	रु.३।-
२.	माटो	प्रति क्यूव फिट	रु.२।-	रु.१।-
३.	दहत्तर बहत्तर	प्रति के.जी.	रु.१।-	रु.१।-

अनुसूची - ७

(ऐनको दफा ९ सँग सम्बन्धित)

सवारी साधन प्रवेश शुल्क

सि.नं.	आयको वर्गिकरण	प्रवेश शुल्क
१	मिनि ट्रक, पिकअप, प्रति साधन	रु १६०।-
२	६ चक्के ट्रक	रु २४०।-
३	६ चक्के भन्दा माथि	रु ३२०।-

प्रमाणीकरण मितिः २०७५/०३/२६

आज्ञाले,

प्रेमप्रसाद भट्टराई

प्रदेश सचिव

प्रकाशनः प्रदेश नं. ५, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय